

UPPSALA
UNIVERSITET

Språkvetenskapliga fakulteten

Med anledning av de frågor som har uppstått kring disputationers genomförande under rådande omständigheter med rese- och mötesrestriktioner vill vi göra följande klargöranden och rekommendationer:

Högskoleförordningen (6 kap. 33-35 §§) kräver att:

- en doktorsavhandling försvaras muntligen vid en offentlig disputation
- en opponenter ska finnas vid disputationen
- minst en person deltar som inte är verksam vid examinerande högskola

Universitetets *Riktlinjer för utbildning på forskarnivå* (UFV 2009/1993) anger dessutom att:

- doktorsavhandlingen under minst tre veckor ska finnas tillgänglig på universitetsbiblioteket i det antal exemplar som behövs för att möjliggöra en tillfredsställande granskning av avhandlingen före disputationen (förkortad tillgänglighetstid för den fullständiga tryckta doktorsavhandlingen och den digitala versionen av spikblad och ramberättelse får medges av dekanus eller organ ovanför institutionsnivå endast om det finns synnerliga skäl)
- en betygsnämnd ska utses särskilt för varje enskild avhandling
- majoriteten av ledamöterna i en betygsnämnd, som ska bestå av 3 eller 5 ledamöter, inte får komma från den egna institutionen
- betygsnämnden är beslutsför då alla ledamöter är närvarande

Universitetets *Antagningsordning och föreskrifter för betyg inom utbildning på forskarnivå* (UFV 2012/2057) ger ingen ytterligare vägledning.

Minimikrav för att kunna genomföra en disputation är alltså att det finns:

- en respondent, en opponenter och en betygsnämnd som har möjlighet att kommunicera med varandra, men de behöver inte finnas tillstädes på samma fysiska plats.

- en sedan tre veckor förutbestämd tid och plats dit allmänheten kan bege sig för att ta del av den tryckta avhandlingen och det offentliga försvaret av densamma, och där enskilda medlemmar av allmänheten efter avslutad ordinarie opposition ges möjlighet att ställa frågor. Det torde också vara lämpligt att det på den platsen också finns en ordförande, även om det inte finns något formellt krav på att en sådan utses.

En disputation *kan* alltså genomföras med deltagande av såväl respondent som opponent som en eller flera medlemmar av betygsnämnden via länk, men om opponenter, respondenten eller någon av betygsnämndsledamöterna förlorar sin uppkoppling kan disputationen inte slutföras. Därför rekommenderas att minst två reservledamöter utses, varav minst en inte bör vara verksam vid Uppsala universitet. Vid behov kan en av dessa stand-in ledamöter vara opponent.

Historisk-filosofiska fakulteten har nyligen genomfört en disputation med deltagande av opponent och samtliga medlemmar av betygsnämnden via länk (Zoom). Av den erfarenheten att döma finns inga kvalitetsskäl att skjuta på redan beslutade disputationer.

Vid disputationer med deltagande på distans rekommenderas lokaler med utrustning för videokonferenser såsom salarna i Universitetshuset eller Ihresalen. Tekniker bör finnas på plats i god tid innan disputationen för att testa uppkopplingar osv., och vara tillgänglig under hela disputationsakten. För att diskussionen ska kunna avlöpa så smidigt som möjligt rekommenderas att samtliga diskussionsdeltagare kopplas upp på länk till egen dator, även de som befinner sig på plats i anvisad lokal i Uppsala.

Lars Hagborg & Dimitrios Iordanoglou